

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1550

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Davorin Mlakar, Antun Palarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Milan Mikulić iz Mlina, kojeg zastupa Ivica Ban, odvjetnik u Dubrovniku, na sjednici održanoj 25. svibnja 2017. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukidaju se:

- presuda Županijskog suda u Dubrovniku broj: Gž-88/15 od 4. ožujka 2015. i
- presuda Općinskog suda u Dubrovniku broj: Povrv-268/14 od 1. prosinca 2014.

III. Predmet se vraća Općinskom sudu u Dubrovniku na ponovni postupak.

IV. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ustavnu tužbu podnio je Milan Mikulić iz Mlina (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Ivica Ban, odvjetnik u Dubrovniku. Ustavna tužba je pravodobna i dopuštena.

Ustavnu tužbu podnosi protiv presude Županijskog suda u Dubrovniku broj: Gž-88/15 od 4. ožujka 2015. (u daljnjem tekstu: osporena presuda), kojom je preinačena presuda Općinskog suda u Dubrovniku broj: Povrv-268/14 od 1. prosinca 2014. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda), na način da se održava na snazi rješenje o ovrsi broj: Ovr-1005/14 od 16. travnja 2014., u dijelu kojim je podnositelju kao tuženiku (u parničnom postupku) odnosno ovršeniku (u ovršnom postupku) naloženo da Sanitatu Dubrovnik d.o.o., kao tužitelju odnosno ovrhovoditelju, naknadi iznos od 1.105,00 kn sa zateznim kamatama i isplati mu troškove ovršnog postupka, troškove parničnog postupka te trošak nagrade odvjetniku za sastav žalbe. Prvostupanjskom presudom ukinut je u cijelosti platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi.

1.1. Podnositelj smatra da su mu sudskom odlukom povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 26. i 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

Uz ustavnu tužbu podnositelj je podnio prijedlog za odgodu ovrhe pozivom na članak 67. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon).

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka, a na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona, zatražen je i pribavljen spis Općinskog suda u Dubrovniku broj: Povrv-268/14.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku, pokrenut je na temelju ovrhovoditeljevog (Sanitat Dubrovnik d.o.o.) prijedloga za ovrhu protiv podnositelja kao ovršenika od 16. travnja 2014., u kojem ovrhovoditelj navodi da mu podnositelj po osnovi naloga za plaćanje dnevnih parkirališnih karata duguje iznos od 1.105,00 kn. Javni bilježnik je u povodu prijedloga donio rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, kojim je podnositelju naloženo da u roku osam (8) dana namiri navedenu tražbinu te je određena ovrha radi prisilne naplate tražbine. Protiv rješenja o ovrsi podnositelj je podnio prigovor u kojem je tvrdio da je naplata dnevne karte nezakonita. Postupak je nastavljen kao u postupku prigovora protiv platnog naloga.

3.1. U obrazloženju prvostupanjske presude, kojom je ukinut platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi, istaknuto je:

»Naime, ocjena je ovog suda da korisnik usluge konkludentnom radnjom i to parkiranjem vozila na parkirnom mjestu nesporno iskazuje volju da koristi usluge parkiranja, no navedenom radnjom ne iskazuje izričitu namjeru u pogledu trajanja korištenja usluge, niti pristanak na ponudu tužitelja da koristi uslugu u dnevnom trajanju, pa sud zaključuje da navedena odredba općih uvjeta u spornoj Odluci nema učinak.

Nadalje, životno je i općepoznato da se usluga parkiranja vozila na javnoj površini po svojoj prirodi i svrsi u pravilu ne koristi u dužem trajanju od nekoliko sati, te da je parkiranje na javnoj površini u trajanju cijelog dana iznimno, dok je predmetnom Odlukom uređeno upravo suprotno, te je parkiranje u trajanju cijelog dana uređeno kao pravilo, a satno parkiranje kao iznimka.

Uzimajući u obzir općepoznatu činjenicu da je uređenje korištenja usluge parkiranja prije donošenja sporne Odluke bilo uređeno na način da je bilo predviđeno samo satno parkiranje, te da se u slučaju duljeg parkiranja uz neplaćanje parkirne karte plaćala ugovorna kazna u unaprijed utvrđenom iznosu i to na isti način na koji se sada naplaćuje dnevna karta, sud zaključuje da je prava volja pri donošenju općih uvjeta koji su sastavni dio predmetne Odluke bila upravo da se sankcionira činjenica da je korisnik usluge propustio platiti cijenu usluge, a ne da se uvede redovno korištenje javnih parkirališta u trajanju cijelog dana. Na ovaj zaključak dodatno ukazuje i općepoznata činjenica da su javna parkirališta malobrojna u odnosu na brojnost motornih vozila u prometu, da se u pravilu nalaze na mjestima gdje je povećan protok motornih vozila i potreba za kraćim zadržavanjem, iz kojih razloga su na nekim od javnih parkirališta od strane gradova i općina uvedena i vremenska ograničenja u trajanju od nekoliko sati nakon kojih nije moguće ponovno u istom danu koristiti uslugu parkiranja vozila.

Osim navedenog, svakako je za istaknuti da je suprotno načelu savjesnosti i poštenja, te načelu jednakosti činidbi, tvrditi da činjenica neplaćanja sata korištenja usluge parkiranja predstavlja pristanak da se plati cijena parkiranja u trajanju od 24 sata. Naime, ocjena je ovog suda da je korisnik usluge parkiranja samim činom parkiranja iskazao volju da koristi navedenu uslugu, dok okolnost da nije platio minimalni iznos korištenja usluge daje pravo davatelju usluge da potražuje isplatu cijene usluge za vrijeme koje je usluga korištena, pa i zatezne kamate koje bi korisnik zbog kašnjenja bio u obvezi platiti, no nikako ne daje pravo davatelju usluge da zbog neplaćanja cijene usluge potražuje unaprijed određeni iznos neovisno o pruženoj usluzi.

Slijedom navedenog, a kako su odredbe predmetne odluke temeljem koje tužitelj naplaćuje potraživanje koje je predmet postupka po ocjeni ovog suda u suprotnosti s prisilnim odredbama Zakona o obveznim odnosima u smislu čl. 37. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ('Narodne novine' 99/99, 29/02. i 49/02), sud je utvrdio da tužitelj nema pravo potraživati isplatu cijene dnevne parkirne karte, te je odlučio kao u točkama I. i II. izreke presude o glavnoj stvari.«

3.2. Na navedenu presudu tužitelj (ovrhovoditelj) je izjavio žalbu u kojoj, između ostalog, ističe:

»Dakle, iz navedenog je razvidno da se prvostupanjski sud, kao razlogu za donošenje pobijane odluke i odbijanja tužbenog zahtjeva tužitelja, odnosno o suprotnosti Odluke Grada Dubrovnika sa prisilnim propisima, pogrešno poziva na čl. 37. st. 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, budući da, kako je ranije navedeno i obrazloženo, predmetna Odluka Grada Dubrovnika nije 'drugi propis' u smislu čl. 37. st. 2. Ustavnog zakona.

Dakle, članak 37. st. 2. Ustavnog zakona ne upućuje na prisilni propis, kako to pogrešno zaključuje prvostupanjski sud, nego se ta odredba Ustavnog zakona odnosi na 'druge propise', a predmetna Odluka Grada Dubrovnika, iz navedenih razloga, nije 'drugi propis' u smislu čl. 37. st. 2. Ustavnog zakona.

Članak 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, kojega prvostupanjski sud, kada u obrazloženju pobijane Presude navodi da je 'potraživanje koje je predmet postupka po ocjeni ovoga suda u suprotnosti sa prisilnim propisima Zakona o obveznim odnosima', uopće ne spominje. Dakle, prvostupanjski sud ne obrazlaže s kojim je to odredbama prisilnog propisa suprotno predmetno potraživanje.«

3.3. U odgovoru na žalbu podnositelj upućuje na to da je Odluka o organizaciji, načinu naplate i kontrole parkiranja u Gradu Dubrovniku (»Službeni glasnik Grada Dubrovnika« broj 12/09.; u daljnjem tekstu: Odluka Grada Dubrovnika) od 15. prosinca 2009., ukinuta presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud) broj: Usoz-125/2012-6 od 30. svibnja 2014. Ističe:

»Naime, Visoki upravni sud Republike Hrvatske ukinuo je Odluku o organizaciji, načinu naplate i kontrole parkiranja u gradu Dubrovniku donesenu 15. prosinca 2009. godine kao nezakonitu zbog neusklađenosti odluke s višom pravnom normom. Da bi ova odluka mogla proizvoditi pravne učinke mora biti usklađena s Zakonom o sigurnosti prometa na cestama i Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi. Ova odluka je ukinuta kao nezakonita iz dva razloga. Prvi razlog je nepostojanje suglasnosti ministarstva nadležnog za unutarnje poslove a drugi je razlog prekoračenje ovlasti Gradonačelnika grada Dubrovnika jer sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj samoupravi jedino ovlašteno tijelo za donositi ovakvu vrstu odluke je gradsko vijeće grada Dubrovnika te zbog toga Odluka o organizaciji, načinu naplate i kontrole parkiranja u gradu Dubrovniku nije mogla, niti može proizvoditi pravne učinke, a samim time ne postoji moja obveza prema tužitelju (...)«

3.4. U povodu žalbe tužitelja, Županijski sud u Dubrovniku donio je osporenu presudu, u kojoj se, između ostalog, ističe:

»Prvostupanjski sud pogrešno zaključuje da su odredbe Odluke o organizaciji i načinu naplate i kontrole parkiranja u Gradu Dubrovniku (Službeni glasnik Grada Dubrovnika broj: 12/09 – u daljnjem tekstu: Odluka), u suprotnosti s prisilnim odredbama Zakona o obveznim odnosima ('Narodne novine' broj: 35/05 i 41/09 – dalje: ZOO).

Prema stavu ovog suda, a koje je zauzeto i u ranijim odlukama, pravna osnova za naplatu parkirališne karte je ugovor o korištenju javnog parkirališta što ga je korisnik sklopio s organizatorom parkirališta time što je parkirao svoje vozilo na javnom parkiralištu pod naplatom.